

МЕТОДИ ІНТЕРНЕТ ШАХРАЙСТВА В ПЕРІОД ВІЙНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проведено аналіз актуальних методів інтернет шахрайства, які відбуваються під час війни.

Ключові слова: інтернет, шахраї, кіберполіція, війна.

Abstract

An analysis of current methods of Internet fraud that occur during the war.

Keywords: internet, internet scammer, cyber police, war.

Вступ

На сьогоднішній день надзвичайно поширені інтернет шахрайства [1], людей масово використовують у шахрайських операціях. Більшість з них несвідомо передають персональні конфіденційні дані та втрачають кошти. Після ратифікації Україною Конвенції про кіберзлочинність від 7 вересня 2005 р. таку діяльність прийнято називати кіберзлочином [2]. Метою роботи є аналіз основних методів інтернет шахрайств під час воєнного стану в Україні.

Результати дослідження

З кінця лютого, початку березня 2022 року відбулася значна активізація нових механізмів інтернет шахрайств [1, 3] спричинена соціально-політичними факторами військового часу.

Під виглядом оплати евакуаційних перевезень громадян шахраї просять передплату на картку, однак взятих на себе зобов'язань не виконують. Шахраї публікують оголошення про оренду житла переселенцям у безпечних регіонах з вимогою передплату на картку, а після отримання коштів зникають. Упродовж останніх місяців волонтери з різних країн намагаються допомогти захисникам та вимушеним переселенцям. Купують спорядження для військових та іншу військову і гуманітарну допомогу. Однак шахраї використовують ці обставини для власної вигоди. Найбільше наживаються на товарах з підвищеним попитом: плитоносках (plate carrier), бронезилетах, рукавицях та наколінниках. Схема подібна до попередньої – просять скинути передплату, а замовлення не виконують і зникають, хоч і знають про причини високої потреби цих комплектуючих та їх кінцевих споживачів.

Створюють фішингові (шахрайські) сайти [3], які схожі на сайти справжніх благодійних фондів, де нібито можна переказати кошти на підтримку Збройних сил України. Через такі ресурси відбувається: викрадення грошей, паролів, платіжних реквізитів та персональних даних. Сайти візуально схожі на сайти справжніх благодійних фондів, але відрізняються адресою URL.

Висновки

Виходячи із вищерозглянутих інцидентів можна сформулювати загальні рекомендації для користувачів.

Безпечно купити квитки можна лише на офіційних он-лайн ресурсах без посередників. У разі перевезень приватним перевізником наполягайте на передплаті готівкою в момент відправлення, утриматись від авансових платежів.

Ретельно перевіряти правильність назви сайтів, на які відбувається перехід та де використовуються персональні дані. Адреси справжнього та шахрайського сайту можуть бути схожі за винятком одного чи кількох символів. Якщо посилання на сайт благодійного фонду було отримано в месенджері, SMS чи на e-mail або у публікації соціальних мережах не від офіційного джерела, переходити за таким посиланням небезпечно. « Краще введіть у пошуковій системі назву необхідного сайту і лише тоді переходьте на веб ресурс » [3].

Отже, військовий стан в Україні та соціальні причини зумовлюють розвиток нових механізмів фішингу, вішингу, кардингу та соціальної інженерії. Тому актуальними задачами є розробка методів протидії та культивування кібергігієни серед населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кіберполіція України. URL: <https://cyberpolice.gov.ua/news/z-pochatku--roku-do-kiberpolicziyi-nadijshlo-ponad--tysyach-zvernen-shhodo-internet-shahrajstva-6472/>
2. Конвенція про кіберзлочинність. Конвенція ратифікована із застереженнями і заявами Законом №2824-IV від 7.09.2005 ВВР 2006 №5- 6 ст.7
3. Шахрайство під час війни: топ-4 схеми і нові тенденції. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2022/03/15/82162508/>
4. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид, переробл. і допов. Харків: Право, 2010. 608 с.
5. Самойлов С. В. Розслідування шахрайств, учинених із використанням мережі «Інтернет»: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно розшукова діяльність». Донецьк, 2014. 226 с.
6. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341- III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.

Ланова Владислава Сергіївна — студентка групи ІБС-206, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, e-mail: lanovaia02y@gmail.com

Остапенко-Боженова Аліна Василівна — асистент кафедри Захисту інформації, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний, e-mail: ostapenko-bozhenova_a_v@vntu.edu.ua

Lanova Vladyslava S. — Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: lanovaia02y@gmail.com

Ostapenko-Bozhenova A. — assistant in Information Protection department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ostapenko-bozhenova_a_v@vntu.edu.ua